

Danske Underviserorganisationers Samråd

Sekretariatet Vandkunsten 12 1467 København K Telefon 33 11 30 88 Telefax 33 69 63 33
Telefontid Mandag - torsdag 8.30 - 16 Fredag 8.30 - 15

Til DUS' forretningsudvalg

Den 3. juli 2015

Referat af ekstraordinært møde i Danske Underviserorganisationers Samråds forretningsudvalg den 22. juni 2015

Hermed fremsendes referat af møde den 22. juni 2015. Eventuelle indsigelser over for referatet bedes være sekretariatet i hænde senest den 3. august 2015.

Dagsorden:

1. Udkast til DUS-brev til den kommende undervisningsminister
2. Generel drøftelse og opfølgning på Kristina Aaltonens oplæg på forretningsudvalgets møde den 8. april 2015.
3. Drøftelse af frihandelsaftalen mellem EU og USA (TTIP) og dens betydning for uddannelsesområdet
4. Drøftelse af Det Europæiske Semester og dets rolle ift. EU og Danmark
5. Drøftelse af DUS' FU's rolle i forhold til det internationale arbejde og koordinering af internationale sager mellem DUS'FU og DLI
6. Eventuelt

Deltagere:

Anders Bondo Christensen, DLF
Uffe Rostrup, FSL
Monica Lendal Jørgensen, FSL
Hanne Pontoppidan, Uddannelsesforbundet
Børge Pedersen, Uddannelsesforbundet
Susan Clausen, HL
Hans Laugesen, GL

Fraværende:

Elisa Rimpler Bergmann, BUPL
Dorte Lange, DLF
Hans Beksgaard, DM
Ingrid Stage, DM
Annette Nordstrøm, GL
Christoffer Jørgensen, HL

Fra sekretariatet deltog Jakob Munk Jensen og fra DLI Kristina Aaltonen

Ad 1. Udkast til DUS-brev til den kommende undervisningsminister

Sammenfatning:

Forretningsudvalget besluttede på sit møde den 2. juni 2015 at invitere den kommende undervisningsminister til et møde. Udgangspunktet for mødet er samarbejdet mellem DUS og Undervisningsministeriet om Summit - og at sekretariatet udarbejder et udkast til brev til den kommende undervisningsminister. Det blev samtidig besluttet, at brevet drøftes i forbindelse med forretningsudvalgets ekstraordinære møde. Med dagsordenen var udsendt et udkast til brev til den kommende undervisningsminister.

Ad 2. Generel drøftelse og opfølgning på Kristina Aaltonens oplæg på forretningsudvalgets møde den 8. april 2015

Sammenfatning:

Med dagordenen var Kristina Aaltonens PowerPoints fra forretningsudvalgets møde den 8. april 2015.

Kristina Aaltonen orienterede om det samarbejde, som DLI har med de øvrige lønmodtagerorganisationer i Bruxelles. Det blev i den forbindelse drøftet, hvilke udfordringer lønmodtagerorganisationerne har i forhold til at øve indflydelse på fx Kommissionen og udfordringerne med at koordinere hovedorganisationernes overordnede synspunkter med DLI's uddannelsespolitiske synspunkter.

Ad 3. Drøftelse af frihandelsaftalen mellem EU og USA (TTIP) og dens betydning for uddannelsesområdet

Sammenfatning:

I Kommissionens forhandlingsoplæg fra den 30. juni 2014 har man lagt op til følgende formulering af, hvad der generelt er undtaget fra TTIP's anvendelses-

Beslutning:

Det med dagsordenen udsendte udkast til brev blev godkendt uden bemærkninger.

DUS's brev af 29. juni 2015 til minister for børn, undervisning og ligestilling, Ellen Trane Nørby er vedlagt referatet.

Beslutning:

Drøftet.

Beslutning:

Det blev besluttet:

- At formuleringerne generelt og vedrørende uddannelse i den endelige TTIP-aftale ikke kendes på

område på uddannelsesområdet:

1, 2, 3) The EU reserves the right to adopt or maintain any measure with regard to education services which receive public funding or State support in any form, and are therefore not considered to be privately funded (CPC 92) and with regard to privately funded other education services (CPC 929).

Ud fra formuleringen er al offentlig finansieret uddannelse inklusiv delvis offentlig finansieret uddannelse undtaget fra TTIP, mens helt privat finansieret uddannelse er omfattet. Dette gælder dog ikke kategorien "other education services", der som helhed er ekskluderet fra TTIP. Rent teknisk betyder ovenstående, at Kommissionen i forhandlingsoplægget forbeholder sig retten til at regulere offentlig finansieret uddannelse uden hensyn til TTIP's regler, herunder most-favoured-nation, market access og national treatment-reglerne. Kommissionen tager dog ikke forbehold for at regulere den privatfinansierede del af uddannelsessektoren, hvorfor denne sandsynligvis vil blive omfattet af TTIP. I forhold til den kategori, som omfatter "other education services", har EU taget fuldstændigt forbehold for både offentligt og privat finansierede ydelser. Dette er sandsynligvis begrundet med, at det er uklart, hvad denne kategori indeholder, hvorfor et generelt forbehold er det mest fornuftige. Formuleringen, som citeret i ovenstående, er en væsentlig præcisering af det, vi i forvejen kender fra GATS, hvor det ikke nærmere er beskrevet, hvor grænsen går imellem offentlig og privat finansiering. Det forventes ikke, at sætningen ændrer sig væsentligt, da der er tale om præcis samme formulering som i CETA. Denne aftale er færdigforhandlet og mangler kun at gå igennem juristernes tjek og forventes at udgøre udgangspunktet for TTIP.

Kristina Aaltonen orienterede om det nærmere indhold af TTIP, som aftalen har for det danske uddannelsessystem.

nuværende tidspunkt, og at det derfor ikke er muligt at drage konklusioner om aftalens konsekvenser for uddannelsesområdet,

- At DUS grundlæggende er imod enhver form for markedsgørelse og privatisering af uddannelse,
- At DLI derfor i sit syn på TTIP skal lægge sig på linje med ETUCE og den danske fagbevægelse,
- At det er vigtigt at støtte ETUCE i forhold til de lande, som ikke har sikkerhed for, at uddannelse alene er et offentligt anliggende, og derfor kan risikere at blive negativt påvirket af TTIP,
- At DLI derfor i sit syn på TTIP skal styre efter et forsigtighedsprincip, så der ikke nikkes til noget, som kan forringe situationen for andre underviserorganisationer i lande, hvor uddannelse ikke alene er et offentligt anliggende,
- At referatet vedlægges et notat om TTIP udarbejdet af FTF, LO og Akademikerne,
- At TTIP sættes på dagsordenen igen når det er relevant ift. sagens status.

Forretningsudvalget havde en længere drøftelse af TTIP.

Ad 4. Drøftelse af Det Europæiske Semester og dets rolle ift. EU og Danmark

Sammenfatning:

Det Europæiske Semester er en cyklus til samordning af de økonomiske politikker og finanspolitikkerne i EU. Her koordinerer EU-landene deres budgetpolitikker, økonomiske politikker, beskæftigelsespolitikker og andre. Det er også herigennem, at Europa 2020-strategien gennemføres samt herunder Uddannelse 2020. Processerne inden for rammen af Det Europæiske Semester omfatter en national proces, hvor Kommissionen årligt offentliggør landespecifikke anbefalinger og Rådets henstillinger til de enkelte medlemslande, herunder Danmark. Disse anbefalinger omfatter også uddannelsesområdet. De enkelte medlemslande skal årligt tilbage rapportere til EU-niveauet med blandt andet et nationalt reformprogram. Med dagsordenen var udsendt et notat om de konkrete uddannelsespolitiske elementer og processerne og samspillet mellem EU og Danmark i forhold til uddannelsespolitikken.

Kristina Aaltonen gjorde indledningsvis rede for sammenhængen mellem de enkelte landes og EU's uddannelsespolitik. Herunder om DLI's dialog med Undervisningsministeriet. Hun oplyste bl.a., at der er aftalt en høringsprocedure med ministeriet, som giver DLI mulighed for at kommentere på Danmarks landerapport i efteråret 2015.

Forretningsudvalget drøftede herefter Det Europæiske Semester og mulighederne for at øve indflydelse på Danmarks landerapport og reformprogram.

Ad 5. Drøftelse af DUS' FU's rolle i forhold til det internationale arbejde

Beslutning:

Forretningsudvalget besluttede:

- At det i forbindelse med DLI's arbejde med Det Europæiske Semester og herunder Europa 2020 og Uddannelse 2020 er vigtigt at koordinere dette arbejde med ETUCES arbejdsgruppe på området,
- At det er vigtigt med mulige initiativer fra DUS på området særligt ift. undervisningsministeriet.

og koordinering af internationale sager mellem DUS' FU og DLI

Sammenfatning:

Forretningsudvalget havde en længere drøftelse af forretningsudvalgets rolle i forhold til det internationale arbejde og koordineringen af internationale sager med DLI.

Beslutning:

Det blev besluttet:

- At det, af hensyn til at DLI kan arbejde optimalt, er vigtigt at tilgode-se Kristina Aaltonens eventuelle behov for mandater,
- At DLI's arbejdsgruppe er at betragte som en arbejdsgruppe under forretningsudvalget på linje med DUS' arbejdsmiljøgruppe og DUS' uddannelsespolitiske arbejdsgruppe,
- At specifikke detailspørgsmål mv. fortsat håndteres i DLI,
- At forretningsudvalget - frem for orienteringer om arbejdet i DLI - i højere grad ønsker input til at kunne tage politisk stilling og udforme politikker,
- At DLI gerne i den forbindelse må udfordre forretningsudvalget,
- At det overvejes at lave et temamøde med deltagelse af forretningsudvalget og DLI's arbejdsgruppe,
- At undersøge mulighederne for, at forretningsudvalget kan tage på studietur til Bruxelles i foråret 2016,
- At forretningsudvalget – på baggrund af indstilling fra DLI – en gang årligt drøfter DLI's prioriteringer for det kommende år,
- At DLI derfor ultimo november 2015 fremlægger et forslag til prioriteret årsplan for arbejdet i 2016,
- **At det planlagte møde i forretningsudvalget torsdag den 3. december 2015 kl. 10.00 til 12.00 derfor forlænges med en time til kl. 13.00.**

Ad 6. Eventuelt

Intet til referat.

Referent Jakob Munk Jensen

Danske Underviserorganisationers Samråd

Sekretariatet Vandkunsten 12 1467 København K Telefon 33 11 30 88 Telefax 33 69 63 33
Telefontid Mandag - torsdag 8.30 - 16 Fredag 8.30 - 15

Minister for børn, undervisning og ligestilling
Ellen Trane Nørby
Frederiksholm Kanal 21
1220 København K

Den 29. juni 2015

Møde med Danske Underviserorganisationers Samråd (DUS)

Kære Ellen Trane Nørby

Hjertelig tillykke med udnævnelsen til minister for børn, undervisning og ligestilling.

Jeg skriver til dig i min egenskab af formand for Danske Underviserorganisationers Samråd (DUS). Som du formentlig ved, er DUS en paraplyorganisation for landets 7 underviserorganisationer og repræsenterer landets cirka 175.000 undervisere. Det drejer sig om Dansk Magisterforening, Danmarks Lærerforening, BUPL, Frie Skolers Lærerforening, Gymnasieskolernes Lærerforening, Handelsskolernes Lærerforening og Uddannelsesforbundet.

DUS' forretningsudvalg - som består af formændene og yderligere en repræsentant fra underviserorganisationerne - foreslår, at vi snarest holder et møde med dig af 1½ times varighed, hvor vi kan følge op på tidligere drøftelser med ministeriet om udviklingen af uddannelsessystemet og følge op på International Summit on the Teaching Profession - ISTP.

I forbindelse med mødet i 2015 blev det aftalt, at etablere en forpligtende dialog mellem Undervisningsministeriet og underviserorganisationerne, hvor vi sammen med forskere og eksperter vil drøfte de dannelses- og uddannelsesmæssige udfordringer i det 21. århundrede. På baggrund af disse drøftelser skulle vi i fællesskab udarbejde et diskussionsoplæg med spørgsmål og dilemmaer, der skal indgå i debatten om organisering og indhold i det fremtidige danske uddannelsessystem.

Der er endvidere grundlag for at drøfte, hvordan vi får fulgt op på det samarbejde, der blev etableret efter mødet i 2014 om udfordringer omkring lokal feedback- og evalueringskultur for at udvikle undervisningen og elevernes læring og trivsel.

Med hensyn til at finde et mødetidspunkt kan ministeriet kontakte sekretær for DUS, Jakob Munk Jensen på mail jj@dlf.org eller tlf. 33696417. Vi er indstillet på et aftenmøde, hvis det er kalendermæssige årsager er nødvendigt.

Såfremt du har spørgsmål eller bemærkninger, er du naturligvis velkommen til at kontakte mig på mobil 21646293.

Med venlig hilsen

Anders Bondo Christensen

TTIP - Transatlantic Trade and Investment Partnership

Det indstilles: til orientering og drøftelse

Motivering:

På VVB-mødet den 16.4.2015 blev det besluttet, at sætte TTIP på dagsordenen på et kommende møde for at VVB kan få en første indgang til de problemfelter TTIP måtte rejse. TTIP - Transatlantic Trade and Investment Partnership - er betegnelsen for de forhandlinger, der er i gang mellem EU og USA om en handelsaftale.

Hensigten med TTIP er at nedbryde barrierer for handel og investering for på den måde, at skabe vækst i EU og USA. EU Kommissionens officielle skøn, siger at BNP (størrelsen af EUs økonomi) vil stige med 0,5 pct. på grund af TTIP. De 0,5 pct.vækst er ikke per år, men en samlet effekt over en længere årrække.

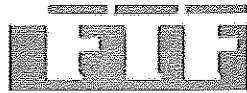
Toldsatserne mellem EU og USA er i forvejen meget lave, typisk mellem 0 og et par procent, og handelsgevinsterne ved TTIP skal derfor komme fra nedbrydning af ikke-toldmæssige barrierer. Det handler primært om harmonisering af standarder og regulering.

Et ofte kritiseret element i TTIP er ISDS, Investor State Dispute Resolution (investorbeskyttelse). ISDS er private voldgiftsretter (tribunaler), som virksomheder/investorer i USA kan bruge, hvis de mener, at EU eller en EU-medlemsstat handler i strid med handelsaftalen. Tilsvarende kan virksomheder i EU indbringe USA for et ISDS tribunal.

Forhandlingsprocessen omkring TTIP er relativ lukket. Der vil formentlig ikke blive offentliggjort dele af traktatteksten før TTIP forhandlingerne er endeligt afsluttet.

Lektor Jens Ladefoged Mortensen, Institut for Statskundskab på Københavns Universitet, er inviteret til at indlede med et oplæg om TTIP, i forhold til indhold, proces samt politiske problemstillinger.

FTF har sammen med LO og Akademikerne udarbejdet et positionspapir vedrørende TTIP som vedlægges til orientering.

Handels- og investeringsaftalen mellem EU og USA (TTIP)

Vedtaget på Hovedorganisationernes EU-udvalgsmøde 18. november 2014

Indledning

Som led i udviklingen af de tre hovedorganisationers EU-arbejde er det blevet besluttet at have fokus på The Transatlantic Trade and Investment Partnership (TTIP), som i øjeblikket bliver forhandlet mellem EU og USA.

Efter Lissabon-traktaten trådte i kraft, har EU haft kompetence til at indgå investeringsaftaler på samme måde som med handelsaftaler på vegne af medlemsstaterne. TTIP er en af de første afprøvninger af denne nye EU-kompetence, og den vil være den største bilaterale investerings- og handelsaftale i verden.

Dette politikpapir danner grundlag for de danske hovedorganisationers deltagelse i de kommende drøftelser med NFS og EFS.

TTIP-forhandlingerne vil løbende være på dagsordenen på EFS' eksekutivkomitemøder samt til NFS' kongres i 2015.

En omfattende transatlantisk handels- og investeringsaftale forventes at skabe arbejdspladser og vækst gennem mere konkurrence, færre handelsbarrierer og lavere forbrugerpriser, når aftalen er fuldt implementeret. En analyse udarbejdet af Copenhagen Economics vurderer, at dansk økonomi vil vokse med 0,3 pct., og at eksporten til USA vil stige med 14 mia. kr. fra de 100 mia. kr., den udgør i dag.

De tre hovedorganisationer har, i modsætning til fagbevægelsen i mange andre lande, valgt at se positivt på de igangværende forhandlinger.

Der er dog forudsætninger knyttet til dette positive afsæt:

- En handels- og investeringsaftale mellem EU og USA skal have klare henvisninger til ILO's kernekonventioner. Den skal indeholde klare bestemmelser om arbejdstagerrettigheder, herunder privat- og offentligt ansattes ret til at organisere sig og til at føre kollektive forhandlinger
- En handels- og investeringsaftale må ikke skabe social dumping
- En handels- og investeringsaftale må ikke betyde forringelser af standarder på arbejdstager-, miljø- eller fødevarerområdet
- En handels- og investeringsaftale skal respektere demokratiet og må ikke begrænse staternes ret til at regulere. Den må fx ikke begrænse regeringernes mulighed for at lovgive på velfærds-, uddannelses-, sundheds-, miljø-, udlændinge-, og arbejdsmarkedsområdet
- En handels- og investeringsaftale skal give samme muligheder for at overenskomstdække udenlandske arbejdsgivere som danske arbejdsgivere

- En handels- og investeringsaftale må ikke kunne tvinge staterne til at liberalisere offentligt finansieret og drevet velfærd og service. Multinationale selskaber skal ikke kunne tvinge sig adgang til områder, som det enkelte land har besluttet ikke skal være omfattet af et frit marked.
- Investeringsbeskyttelse må sikres på en måde, der ikke indskrænker stateres demokratiske beslutningsevne, og den må garantere, at EU-landene fortsat kan regulere, ikke mindst på områder som arbejdstagerrettigheder, miljø, sundhed og forbrugerbeskyttelse.

De tre danske hovedorganisationer har valgt at lægge hovedfokus på at varetage interesser inden for arbejdstagerrelevante områder og -spørgsmål, men hovedorganisationerne støtter ligeledes opretholdelse af høje standarder inden for andre samfundsmæssige centrale områder – herunder fødevarer-sikkerhed, miljø og folkesundhed.

Baggrund

Gennem flere år er handelsbarrierer gradvist blevet nedbrudt. Det globale handelssystem blev især videreudviklet gennem 1990'erne og med etableringen af Verdenshandelsorganisationen (WTO) i 1995 blev det sat i faste rammer.

Den seneste frihandelsrunde, Doha-runden, blev lanceret i 2001, men det er endnu ikke lykket at opnå enighed.

Der har i stedet været en tendens til at styrke de bilaterale relationer. TTIP er en del af denne udvikling.

Formålet med TTIP er at øge handel og investeringer mellem EU og USA. Forhandlingerne sigter efter at fjerne handelshindringer såsom toldbarrierer, uhensigtsmæssig regulering, investeringsrestriktioner osv. for at gøre det nemmere at handle varer og serviceydelser mellem EU og USA. En bedre adgang til hinandens markeder gennem opnåelsen af større lovgivningsmæssig overensstemmelse mellem de to parter kan også bane vejen for fastsættelse af mere globale standarder.

TTIP-forhandlingerne er inddelt i tre hovedområder:

1. Markedsadgang

Dette vedrører told, oprindelseslandsregler, handelspolitiske beskyttelsesinstrumenter, serviceydelser, investeringer og offentlige udbud. Her ønskes fjernelse af diverse told, afgifter og restriktioner for at opnå en mere liberaliseret markedsadgang.

2. Reguleringsmæssige problemstillinger og ikke-toldmæssige handelshindringer: mod en mere integreret transatlantisk markedsplads

Reguleringsområdet er der, hvor de størst mulige, potentielle fordele ved handelsforhandlingerne ligger. Fx skaber forskellig lovgivning om sikkerheds- eller miljøkrav til biler ofte dobbeltprocedurer. Formålet med handels- og investeringsaftalen er at reducere unødvendige udgifter og forsinkelser for virksomheder, mens man samtidig opretholder det høje beskyttelsesniveau inden for sundhed, sikkerhed, forbrugere og miljø.

3. Håndtering af fælles, globale udfordringer for handel og muligheder i det 21. århundrede

Dette inkluderer fx immaterielle rettigheder samt handel og bæredygtig udvikling: Begge parter har til hensigt at samarbejde om de sociale- og miljømæssige aspekter ved handel og bæredygtig udvikling baseret på, hvad begge parter allerede har forhandlet i eksisterende handelsaftaler.

Hovedorganisationernes primære interesser

I det følgende vil vi gå dybere ind i de udfordringer, de igangværende forhandlinger kan give fagbevægelsen.

Gennemsigtighed og inddragelse

Manglen på gennemsigtighed i TTIP-forhandlingerne, øger kun den generelle skepsis og skaber ikke den nødvendige grobund for folkelig opbakning til den endelige aftale. På trods af en nu mere eller mindre formaliseret inddragelse af interessenter fra civilsamfundet, ikke mindst arbejdsmarkedets parter, er kritikken stadig tiltagende.

Senest har den Europæiske Ombudsmand opfordret Kommissionen til at offentliggøre flere dokumenter, som ikke er fortrolige. Ombudsmanden har ligeledes opfordret Kommissionen til at offentliggøre, hvornår den holder møder med interessenter samt de dokumenter, der er på bordet. Åbenhedstilgangen støttes af de tre danske hovedorganisationer, hvorfor hovedorganisationerne også er positive over for offentliggørelsen af EU-forhandlingsdirektiverne.

Specifikke punkter:

Herunder gennemgås de mere specifikke punkter, som vi vil have fokus på i det løbende arbejde med at påvirke forhandlingsprocessen.

1. Arbejdstagerrettigheder

Det er en udbredt bekymring for, at TTIP vil undergrave eksisterende arbejdstagerrettigheder.

Vi kan ikke acceptere, at regler om beskyttelse af arbejdstagere på nogen måde kategoriseres som handelsbarrierer.

Derfor vil vi arbejde aktivt for, at TTIP ikke svækker arbejdstagerrettigheder. TTIP bør indeholde, hvad EFS kalder "gyldne standarder" for arbejdstagerrettigheder, der kan tjene som eksempel til efterfølgelse i andre kommende handels- og investeringsaftaler, som EU ønsker at indgå.

Bestemmelserne om arbejdstageres rettigheder skal afspejle de gældende standarder på området, som fastlagt i ILO's kernekonventioner. Bestemmelser om arbejdstageres rettigheder er helt centrale for de tre danske hovedorganisationer for de videre forhandlinger, og det er af afgørende betydning, at bestemmelserne også gælder på delstats-niveau i USA og håndhæves.

Det bør derudover sikres i aftalen, at nationale love og aftaler om arbejdstagerrettigheder overholdes i det land, hvor arbejdet udføres. De tre danske hovedorganisationer stiller sig

positivt til rådighed for at drøfte mulighederne for, at dette sker og at reglerne efterleves – evt. ved oprettelsen af et særligt kontrolorgan.

I TTIP-forhandlingerne bliver det ofte beskrevet, at aftalen vil skabe et stort indre marked. Derfor er det også vigtigt at få afklaret, hvordan aftalen vil påvirke adgangen til EU for statsborgere fra tredjelande. Ikke mindst for Danmark er det vigtigt på grund af det forbehold, Danmark har vedr. retlige og indre anliggender.

2. ISDS – Investor State Dispute Settlement

En stor bekymring om et specifikt element i aftalen er den investeringsbeskyttelsesmekanisme, som forhandlerne fra både EU og USA lægger op til skal indgå i aftalen. ISDS er en tvistbilægelsesmekanisme, der skal sikre, at virksomheder kan sagsøge stater, hvis der indføres lovgivning på et ikke-faktuelt grundlag, som går ud over virksomhedens indtjening.

De fremførte argumenter for en sådan mekanisme er, at virksomheder for at skabe incitament for investeringer skal have en beskyttelse mod staters mulige praksis- eller lovændringer, der kan risikere at skade deres indtjening. Her nævnes ofte eksempler på lande, der har nationaliseret en sektor, hvorefter virksomhedens indtjeningsmuligheder forringes eller går tabt.

Vi er enige med den danske regering, som klart har givet udtryk for at retten til at regulere er fundamental for EU og går forud for beskyttelsen af investorers rettigheder.

For at imødegå kritikken af ISDS vil EU derfor lægge afgørende vægt på, at en aftale mellem EU og USA skal indeholde retningslinjer for, hvad der på den ene side udgør lovlig beskyttelse af offentlige interesser, og hvad der på den anden side er urimelig behandling af udenlandske investorer.

Dermed skulle det udelukke, at en amerikansk virksomhed kunne vinde en sag over et EU-land, hvis det har indført strengere lovgivning for at beskytte miljøet eller forbedre befolkningens sundhedstilstand, selvom det vil få den konsekvens, at den udenlandske virksomhed taber penge eller får en mindre fortjeneste.

I sig selv kan det virke lidt omsonst, at to demokratiske retsstater ikke anerkender hinandens retssystemer i tilstrækkelig høj grad, og at det anses for nødvendigt at indføre et ”udenomstatsligt” system. Der kan dog være nogle tekniske og juridiske argumenter for forskelle i indretning, retspraksis osv., der ikke gør det hensigtsmæssigt at afgøre tvister i de eksisterende retssystemer. Det er fx fremhævet, at det amerikanske retssystem ikke tillader, at sager kan anlægges ved nationale domstole med grundlag i internationale aftaler.

Der findes eksisterende handelsaftaler både med og uden et sådan tvistbilægelsesorgan. Og begge dele bliver brugt af tilhængere og modstandere som argumenter for og imod. Kritikken imod ISDS er dog løbende taget til, og flere og flere civilsamfundsaktører kræver ISDS taget helt ud af aftalen. Man må ligeledes kunne forvente en stigende modstand fra EU-parlamentarikere og nationale parlamentarikere, hvis den folkelige kritik fortsætter.

EU-Kommissionen har da også måttet anerkende den stigende kritik og iværksatte i foråret en offentlig høringsrunde. Det resulterede i ca. 150.000 svar, som Kommissionen i øjeblikket er ved at analysere. Konklusionerne forventes klar i en rapport i løbet af efteråret 2014.

På baggrund heraf stiller de tre hovedorganisationer sig fortsat skeptiske over for behovet for en ISDS-løsning, men vi ønsker at gå konstruktivt ind i den løbende debat om behovet for og inddragelsen af netop denne løsning.

3. Offentlige udbud/Public Procurement

Adgangen til at byde på opgaver i forbindelse med offentlige udbud på hinandens markeder er en del af forhandlingerne. Spørgsmålet er, i hvilket omfang det vil kunne åbne for unfair konkurrence og social dumping. EU vedtog i foråret 2014 et nyt direktiv for offentlige udbud, som slår fast, at medlemslandene gerne må kræve kædeansvar og arbejdsklau-suler samt stille andre krav end udelukkende billigste pris, når de vælger leverandører, såsom sociale og miljømæssige krav. Derfor er det afgørende at forhindre, at en handelsaftale kan udvande disse nye bestemmelser.

Det er de tre hovedorganisationers opfattelse, at TTIP ikke må indskrænke de politiske, skønmæssige beføjelser om udbud og beslutninger om, hvilken måde en aktivitet skal styres på.

Det betyder, at det må være op til det enkelte land at træffe beslutning om at friholde områder fra at blive liberaliseret og konkurrenceudsat. Ikke mindst områder som uddannelse, sundhed og pleje hvilke har vores særlige opmærksomhed.

Der har fx tidligere været stillet spørgsmål ved, om uddannelsesområdet er omfattet af serviceområdet i handelsaftalen. Da uddannelsesområdet ses som et særligt offentligt service-område, som beskyttes i handelsaftaler, er det på det nuværende grundlag fortsat op til de enkelte medlemsstater at regulere uddannelsesområdet. Ønsker en medlemsstat at opretholde et monopol på eksempelvis uddannelsesområdet, så er det fortsat op til medlemsstaten selv at bestemme. Det samme er graden af regulering på området. Dette udgangspunkt vil de tre hovedorganisationer arbejde for fastholdes i TTIP.

Afslutning

Et resultat af TTIP-forhandlingerne vil blive bedømt på dets evne til at skabe vækst og beskæftigelse, uden at der gås på kompromis med ordentlige arbejdsforhold.

En aftale må heller ikke underminere sociale- og miljømæssige fremskridt eller demokratiske principper. En handels- og investeringsaftale, som tilgodeser erhvervsliv og aktionærer på bekostning af arbejdstagere og forbrugere, kan vi ikke acceptere.

Vi lægger vægt på, at resultatet af forhandlingerne potentielt kan tjene som et eksempel på en handels- og investeringsaftale, som sikrer arbejdstagerrettigheder samt sociale og miljømæssige standarder.